

Nazwa przedmiotu			Kod ECTS
Uzdatnianie wody			13.3.0589
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Technologii Środowiska			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Chemii	Chemia	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
specjalizacja	wszystkie		
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Aleksandra Bielicka-Giełdoń; dr inż. Ewelina Grabowska; dr Anna Januszewska; prof. UG, dr hab. Ewa Siedlecka; prof. dr hab. Adriana Zaleska-Medynska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład, Ćw. laboratoryjne		zajęcia 45 godz.	
Sposób realizacji zajęć		konsultacje 5 godz.	
zajęcia w sali dydaktycznej		praca własna studenta 25 godz.	
Liczba godzin		RAZEM: 75 godz. - 3 ECTS	
Wykład: 15 godz., Ćw. laboratoryjne: 30 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykonywanie doświadczeń - Wykład z prezentacją multimedialną		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen częściowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		Podstawowe kryteria oceny	
		A. Sposób zaliczenia:	
		• wykład- egzamin • ćw. lab. - zaliczenie z oceną	
		B. Formy zaliczenia	
		• wykład - egzamin pisemny: z pytaniami otwartymi, • ćw. laboratoryjne - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen częściowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru,	
		C. Podstawowe kryteria	
		Ćwiczenia laboratoryjne	
		• wykonanie wszystkich przewidzianych ćwiczeń laboratoryjnych (obecność na zajęciach) i pisemna prezentacja ich wyników w formie sprawozdania po każdym wykonanym eksperymencie; sprawozdanie jest oceniane - 2 punkty, • kolokwium wejściowe przed każdymi ćwiczeniami (5 lub 6 ćwiczeń), obejmujące wiedzę zebraną w specjalnie przygotowanych instrukcjach do ćwiczeń. Kolokwium obejmuje 5 pytań otwartych, każde punktowane po 2 punkty. Zakres kolokwium obejmuje wiedzę zawartą tylko w tych przygotowanych materiałach. • dodatkowe 10 punktów (do 2 pkt. za każde ćwiczenie) za wykonanie ćwiczenia, czy jest samodzielny, czy potrafi podjąć samodzielną decyzję, czy jest przygotowany w zakresie przebiegu wykonania eksperymentu)	
		Ocena jest średnia z uzyskanych punktów (sprawozdania + kolokwium wejściowe).	

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia

Sposób weryfikacji przyswojenia wiedzy:

Student poprawnie rozwiązuje testy i opracowuje sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych związane z metodologią, aparaturą oraz technologiami stosowanymi w usuwaniu zanieczyszczeń z różnych typów wód oraz fizyko-chemicznej ocenie ich jakości (K_W04; K_W05; K_W06).

Sposób weryfikacji nabycia umiejętności:

Student podczas ćwiczeń laboratoryjnych wykonuje analizy fizyko-chemiczne różnych typów wód (K_U02; K_U03); Student samodzielnie przeprowadza badania efektywności wybranych procesów jednostkowych stosowanych w uzdatnianiu różnego typu wód (K_U03). Student opracowuje pisemne sprawozdania ze wszystkich wykonanych doświadczeń i analiz (K_U07).

Sposób weryfikacji nabrania kompetencji społecznych:

Zajęcia laboratoryjne i przygotowanie sprawozdań wykonywane są w małych grupach 2-3 osobowych co uczy współpracy oraz wzajemnego przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas pracy w laboratorium (K_K05).

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

1. chemia ogólna,
2. chemia nieorganiczna,
3. chemia analityczna.

B. Wymagania wstępne

1. znajomość podstawowych technik laboratoryjnych;
2. umiejętność posługiwania się terminologią i nomenklaturą chemiczną;
3. znajomość właściwości pierwiastków i związków chemicznych oraz stanów materii;
4. znajomość podstawowych typów reakcji chemicznych;
5. znajomość podstawowych właściwości oraz reaktywności związków nieorganicznych;
6. umiejętność wykonywania podstawowych obliczeń chemicznych (np. obliczania stężeń roztworów);
7. umiejętność bilansowania równań reakcji chemicznych;
8. znajomość zasad prowadzenia analizy ilościowej i jakościowej;
9. umiejętność stosowania w oznaczeniach aparatury analitycznej;
10. umiejętność wykonywania roztworów mianowanych i ich rozcieńczania;
11. umiejętność samodzielnego eksperymentowania i rozwiązywania problemów;

Cele kształcenia

Cele przedmiotu

zapoznanie studentów z:

- zasadami zrównoważonego gospodarowania wodą i wymaganiami jakie powinna spełniać woda przeznaczona do konsumpcji,
- z podstawowymi właściwościami fizykochemicznymi wód powierzchniowych i głębinowych, podlegających uzdatnianiu,
- poznanie zasad uzdatniania wód powierzchniowych i głębinowych oraz omówienie procesów jednostkowych wykorzystywanych w procesie oczyszczania wody,
- podstawami optymalizacji procesów technologicznych na stacjach uzdatniania wody.

Treści programowe

A. Problematyka wykładu:

zasady zrównoważonego gospodarowania wodą; wymagania jakościowe jakie powinna spełniać woda dostarczana odbiorcom. Parametry fizykochemiczne wody jako cechy wody o wysokiej jakości: przejrzysta, bezbarwna, bez zapachu, przyjemny i orzeźwiający smak, nie może zawierać bakterii chorobotwórczych oraz nadmiernych ilości manganu, żelaza, chlor-ków, azotanów, azotynów, siarczanów i wapnia. Procesy uzdatniania wody: fizyczne, chemiczne i biologiczne, mające na celu m.in.: usuwanie związków żelaza i manganu, zmiękczenie, poprawianie smaku i odkażanie. Procesy jednostkowe wykorzystywane do oczyszczania wody: napowietrzanie, koagulacja, sedymentacja, flotacja, filtracja, cedzenie, wymiana jonowa, chemiczne strącanie, sorpcja na węglu aktywnym, utlenianie chemiczne, procesy membranowe, dezynfekcja, infiltracja itp. Wtórne zanieczyszczenie wody.

B. Problematyka ćwiczeń laboratoryjnych:

Wybrane procesy uzdatniania wody mające na celu pokazanie przebiegu i warunków prowadzenia procesu i oznaczenie zawartości wybranych parametrów jakości wody metodą analityczną po zakończeniu eksperymentu. Ćwiczenia obejmują następujące procesy:

1. usuwanie z wód związków żelaza metodą fizykochemiczną;
2. oczyszczanie wody metodą odwróconej osmozy;
3. usuwanie związków fosforu w procesie koagulacji objętościowej;
4. usuwanie twardości wody w procesie wymiany jonowej;
5. zaawansowane metody utleniania zanieczyszczeń organicznych;
6. dezynfekcja wody.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

1. Kowal A.L., Świderska-Bróż M., Oczyszczanie wody, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007
2. Dojlido J.R., Chemia wód powierzchniowych, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Białystok 1999
3. Hermanowicz W., Fizyczno-chemiczne badanie wody i ścieków, Wydawnictwo Arkady, Warszawa 1999
4. Janosz-Rajczyk M., Wybrane procesy jednostkowe w Inżynierii Środowiska, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2004

B. Literatura uzupełniająca - brak,

1. Dymaczewski Z., Oleszkiewicz J.A., Sozański M.M., Poradnik eksploatatora oczyszczalni ścieków, PZITS, Poznań 1997
2. Imhoff K., Kanalizacja miast i oczyszczanie ścieków, Projprzem-EKO, Bydgoszcz 1996

Efekty kształcenia

(obszarowe i kierunkowe)

K_W04: charakteryzuje podstawowe metody analizy związków chemicznych;
K_W05: posiada podstawową wiedzę w zakresie studiowanej specjalności chemicznej;
K_W06: wymienia i opisuje podstawowe aspekty budowy, działania i zastosowania aparatury pomiarowej oraz sprzętu wykorzystywanego w pracach eksperymentalnych z dziedziny chemii i nauk pokrewnych
K_U01: identyfikuje, analizuje i rozwiązuje problemy z zakresu szeroko pojętej chemii w oparciu o zdobytą wiedzę;
K_U02: wykonuje analizy metodami eksperymentalnymi i na ich podstawie formułuje wnioski;
K_U03: dobiera odpowiedni sprzęt oraz aparaturę laboratoryjną do przeprowadzania nieskomplikowanych eksperymentów chemicznych;
K_U07: przygotowuje udokumentowane opracowanie określonego problemu z zakresu wybranych zagadnień chemicznych i fizycznych;
K_K05: przestrzega ustalonych procedur w pracy laboratoryjnej i jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo swojej pracy i innych;

Wiedza

Student:

1. wie, rozumie i potrafi ocenić ocenę zasobów wody,
2. ocenia jakość wody przeznaczonej do spożycia,
2. definiuje i stosuje metody uzdatniania wody,
3. rozpoznaje i używa parametrów fizykochemicznych niezbędnych do określenia jakości wody,
4. rozumie i stosuje odpowiedniej metody uzdatniania w zależności od zapotrzebowania i źródła pochodzenia wody podlegającej procesom oczyszczania,
5. rozpoznaje mikroorganizmy patogenne i metody dezynfekcji wody

Umiejętności

1. samodzielnie określa jakość wody organoleptycznie (zapach, smak, barwa,)
 2. zbadać jakość wody metodami analitycznymi w zakresie kilkunastu parametrów jakości wody,
 3. samodzielnie dobiera i potrafi uszeregować /powiązać kolejne procesy jednostkowe w ciągu technologicznym uzdatniania wody,
 4. potrafi odróżniać i określać skuteczność i wydajność poszczególnych procesów jednostkowych,
 5. potrafi wyjaśnić z czego wynika spadek skuteczności tych metod,
 6. potrafi wyjaśnić z czego wynika spadek skuteczności uzdatniania wody na wyjściu ze stacji uzdatniania i na końcu sieci wodociągowej
 7. potrafi ocenić czy woda powinna być dezynfekowana na podstawie przedstawionych wyników analiz,
 8. samodzielnie ocenia jakość wody na podstawie przedstawionych wyników analiz,
- i skomentować je w świetle obowiązujących przepisów

Kompetencje społeczne (postawy)

1. student dyskutuje i docenia potrzebę oszczędzania zasobów wody,
2. formułuje opinie na temat konieczności uzdatniania wody i właściwej gospodarki wodą,
3. jest zorientowany na zagadnienia związane ze zużyciem wody pitnej i produkcją ścieków komunalnych,
4. pracuje w zespole

Kontakt

a.bielicka-gieldon@ug.edu.pl